

Posudek vedoucího na rigorózní práci S. Kusaly „Komparácia trestného a civilního procesu v starovekom Ríme“

Posuzovaná rigorózní práce je věnována srovnání dvou základních typů soudního řízení, tak jak se postupně vyvinuly v kontextu římského práva. Práce má 125 stran, přičemž vlastního textu je 109 stran a zbývající obsahují zejména Seznam použitých pramenů a Seznam literatury. Práce je doprovázena 376 poznámkami pod čarou zaměřených jak na odkazy na literaturu, tak i na prameny. Rigorozant použil při vypracování své práce nejen právní prameny (Digesta, Gaiovy Instituce, Instituce justiniánské), ale také narativní prameny (např. Tacitus, Suetonius, Livius), přičemž Seznam použitých pramenů je zpracován velmi kvalitně. Ze seznamu literatury je pak patrné, že byly použity nejen české a slovenské práce, ale také polské a anglické.

Celá práce je rozdělena do stručného Úvodu a pěti kapitol. První tři kapitoly jsou věnovány jednotlivým vývojovým fázím soudního řízení. První z nich zahrnuje období legisakčního procesu a procesu konaného na lidových shromážděních. Druhá je pak zaměřena na proces formulový a řízení před *quaestiones*. Na konec obou těchto částí práce je zařazena komparace civilního a trestního procesu v daném období. Třetí kapitola popisuje *cognitio extra ordinem*, přičemž srovnání zde zařazeno není, ostatně jak civilní, tak i trestní proces za císařství vycházel víceméně ze stejných zásad. Nalezneme zde však pojednání o zvláštních typech procesu používaných v této době.

Čtvrtá kapitola obsahuje výklad o mimosoudních nástrojích řešení soukromých i trestních kauz. Výklad správně začíná u svépomoci, na to pak navazuje popis praetorských mimořádných prostředků a pojednání o koercici. V poslední části této kapitoly je také správně upozorněno na význam práva provokace.

Poslední pátá kapitola je pak věnována jednomu z typických rozdílů mezi soukromým a trestním procesem, a to výkonu rozsudku.

Posuzovaná rigorózní práce je kvalitním vylíčením vývoje soukromého (civilního) a trestního římského procesu, na čemž nic nemění ani drobné překlepy a přehlédnutí. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě a navrhuji, aby v jejím rámci byla zejména rozebrána následující otázka:

- pekuniární kondemnace a její odraz v soukromém a trestním řízení.

V Praze 13. 4. 2015

Prof. JUDr. Michal Skřejpek, DrSc.